

In gesprek met een echte Reuselse

Door Thijs van der Zanden

Un paar keer ben ik noodgedwongen uit Reusel weggeweest. M'ér alté kreeg ik wir heimwee en kwam nar Reusel terug. M'n moeder Nel van Jan Nollekes was un volbloed Reuselse m'ér papa was unne Gelderse. Ik ben bekant 84 jaor en ik kan nie m'ér zo goed onthauwen m'ér vur de rest ben ik nog kerngezond.

Grada Horsting in haar woonkamer van haar huis aan het Mariahof te Reusel, april 2003.

Aan het woord is Grada Daniëls-Horsting de oudste dochter van de acht kinderen van Jan Horsting uit het Gelderse Didam en Nel van Jan Nollekes Jan (Heesters) uit de Reuselse Peel.

Gelderse afkomst

Van papa en andere Gelderse familieleden heb ik het een en ander gehoord van zijn Gelderse voorouders en hoe zij in Reusel terecht zijn gekomen. De stiefvader van papa was Jan Stark die in het Gelderse Didam een boerderij had die *de Melder* werd genoemd. Jan Stark was de tweede man van mijn grootmoeder. Uit haar eerste huwelijk had zij al twee zonen, te weten ome Gerrit en papa, Jan Horsting. Verder had grootmoeder uit haar eerste huwelijk ook nog vijf dochters. Zoals veel Gelderse boeren hadden papa en zijn broer Gerrit 't plan opgevat om in de Brabantse Kempen te gaan boeren. In de

Achterhoek was geen ruimte meer en de boeren daar waren te *gruts* om in de fabriek te gaan werken. In de Kempen lag volgens hen de grond voor het grijpen. Eindeloze heidevelden daar vroegen immers om ontgonnen te worden.

Het was op een zondag in het voorjaar van 1913 toen hun stiefvader, Jan Stark vanuit Didam in Bladel op bezoek was bij *de Krey* (Kraayvanger), zoals hij hem op z'n Gelders noemde. *De Krey* was vanuit d'n Achterhoek in Bladel gaan boeren. Hij vertelde aan Jan Stark die men ook wel *Sterkske* noemde dat in Reusel de boerderij van *Klaose Jan* (Antonis) te koop was. *Sterkske* ging er meteen op af. Hij ging te voet want fietsen kon hij niet. Door bos en heide werd hem de weg gewezen naar de boerderij van *Klaose Jan* die op 't Kippereind in de Reuselse Peel (nu 't Hof) stond. *Klaose Jan* boerde daar met zijn zuster Goke. Zijn boerderij was van 't Kempische langgeveltype. Voor 'n groot gedeelte gedekt met stro met aan de onderkant enkele rijen pannen. Bij *Klaose Jan*

Mama, Nel van Jan Nollekes Jan. Ze overleed op 19 april 1929, twee weken na de geboorte van dochter Mien, haar achtste kind.

De kinderen van Jan Horsting en Nel van Jan Nollekes Jan, omstreeks 1931. V.l.n.r. Hein, Grada, Jan, Sjaan, Griet, Gerrit, Anny en Mien.

vroeg *Sterkske* welke prijs hij voor z'n *gedoentje* ging vragen. *Klaose Jan*, die volgens eigen zeggen 'goed katholiek' was zei hem dat handel op zondag door de kerk verboden was en dat hij zich hield aan de kerkelijke wetten. "Dat doe ik ook," zei *Sterkske* haastig, "maar wat zou je de boerderij morgen vragen?" "*Mérrege*," zei *Klaose Jan*, vraag ik ze (zoveel) gulden." "Dan is ze morgen verkocht," zei Jan Stark. Op deze manier werd de kool en de geit gespaard. Cas Verhagen was in die tijd knecht bij *Klaose Jan*. Omdat Cas goed de weg wist in de Reuselse en Bladelse bossen en heidevelden, bracht hij *Sterkske* via de kortste weg terug naar *de Krey* in Bladel. De verhuizing naar de Kempen met grootvader Jan Stark aan het hoofd kon toen beginnen. Met paard en kar, beladen met huisraad en gereedschap, is papa van Didam naar Reusel gereden. Hij deed daar twee lange dagen over. In dezelfde tijd kunnen we nu rond de wereld vliegen, lacht Grada.

Ouderlijk gezin

Grootvader Stark kreeg op 4 juli 1913 vergunning om 't woonhuis te vernieuwen. Bovendien kreeg hij op 9 maart 1914 toestemming om ongeveer 500 meter verderop in de Peel een boerderij met stallen

te bouwen. Deze was bestemd voor schoonzoon Gerrit Wolsing die met zijn stiefdochter was getrouwd. Het werd een boerderij naar Gelders model. Echter na een paar jaar vertrok de familie Wolsing weer naar de Gelderse Achterhoek.

Het pas getrouwde stel Jan Horsting en Hillegien Hoffard op 11 september 1933.

Het gezin van Jan Horsting en zijn tweede vrouw Hillegien Hoffard, op 11 september 1933. Vooraan v.l.n.r. Griet, Papa Jan met Mien op schoot, Gerrit, moeder Hillegien Hoffard, en Anny. Achteraan Hein, Grada, Jan en oom Gerrit Horsting.

Papa en zijn broer Gerrit boerden samen met grootvader op de oude boerderij van *Klaose Jan*. Al spoedig daarna liet broer Gerrit het ook afweten en ging hij terug naar de Achterhoek. Ondertussen had hij in Reusel nog wel de Jonge Boerenstand mee opgericht en was daarvan ook de eerste voorzitter

geweest. De eerste secretaris was toentertijd Kees Verhagen.

De nieuwe boerderij in de Peel werd verkocht aan *Jan Nollekes Jan* die getrouwd was met *Jaontje Toort* (van Gompel). Ze hadden een groot gezin. De jongens noemden ze later *Marte Toort*, de *Witte* (Péér), *Max* (Jan), *Sint* (Sjef), *Krekel* (Geertje) en *Driek*. Hun dochters waren *Kee*, *Sjo* en *Nel*. Met *Nel* is papa in 1917 getrouwd.

In 1918 werd onze *Hein* geboren en ik in 1919. In tegenstelling tot later was ik vroeger altijd ziek of onderweg. Alle kinderziektes kwamen op mij af. Dokter *Zijlmans* heeft me toen eens onderzocht en zei dat andere lucht me goed zou doen. Zo kwam ik bij mijn familie in *Didam* terecht. Ik weet nog heel goed dat ik geregeld in de richting keek waar ik dacht dat *Reusel* lag. De familie zag aan mij dat ik bij hen niet kon wennen en veel heimwee had. Ze hadden er begrip voor en brachten me weer terug naar mijn ouders in de vertrouwde *Reuselse Peel*.

Op de middag van de 2de paasdag van 1925 brandde onze boerderij tot de grond toe af. In ons gezin waren al vijf kinderen geboren en er woonden ook nog grootvader en grootmoeder. Al het vee kwam in de vuurzee om. Het paard wist men te bevrijden, maar het had zoveel brandwonden dat het door de politie werd doodgeschoten. Voor mijn

Moeder Hillegien Hoffard met haar nichtje Greetje Biemans op het erf van haar boerderij in de Peel, omstreeks 1936.

Trouwfeest van Harrie Verhagen en Jo van Toorte Driekske (van Gompel) in de Reuselse Peel op 15 mei 1924. Op de voorste rij geheel rechts Grada Horsting. Helemaal achteraan tweede en derde van rechts papa en mama Horsting met tussen hen in hun zoon Hein. Het bruidspaar zit op de voorste rij, derde en vierde van links geflankeerd door hun ouders.

ouders was het een hard gelag en ze waren bovendien ook nog slecht verzekerd. De buurt wilde een ommegang (geldinzameling) houden maar daar wilde onze papa niets van weten. Het paste niet bij zijn Gelderse trots. Een jaar later stierf grootmoeder die al jaren ziek was, vertelt Grada.

Tegenspoed

Na de brand moest er een nieuwe boerderij gebouwd worden. Het lag voor de hand dat het een boerderij werd naar Gelders model. De voordeur in de zijgevel, daarachter een lange gang met aan weerszijde de nodige kamers. Op het eind van de gang de deur naar de stal. Het dak had een Franse kap en was gedekt met leien. Een paar jaar na de brand stierf de gehele vee-stapel als gevolg van mond- en klauwzeer. Het ongeluk bleef ons achtervolgen want op 19 april 1929 stierf mama op 34-jarige leeftijd aan een zeer pijnlijke infectie. Ze overleed twee weken na de geboorte van ons Mien, haar achtste kind.

Ons gezin

Onze papa moet ten einde raad zijn geweest toen hij alleen achterbleef met 8 jonge kinderen en een eigen boerenbedrijf. Enkele zusjes van mij werden opgenomen door familie. Ons Griet kwam bij *grutje* Heesters in de Peel terecht. De baby, ons Mien, bij

tante Sjo (Blankers-Heesters) en ons Anny bij tante Mina Heesters-Klessens. Ik moet zeggen, de familie zorgde heel goed voor hen. De eerste hulp die we thuis kregen was van de 16-jarige Jaan van tante Trees van Gompel. Die deed wat ze kon, maar was veel te jong om zo'n groot gezin te kunnen runnen. Voor haar harde werken hebben we altijd veel respect gehad.

Oogsttafereel in de Reuselse Peel omstreeks 1938. Vooraan v.l.n.r. Griet Horsting, Jantje van Driek Heesters, Grada Horsting en de Witte (Péér Heesters). Achteraan Driek Heesters en Graad van Gompel.

Het zangclubje van de Boerinnenbond omstreeks 1939. Vooraan v.l.n.r. Grada Horsting, An van de Borne, An Janssen en Dina van Dooren. In het midden v.l.n.r. Mien, Anny en Sjaan Horsting, Net Vrijzen, Griet Horsting en Paulien van de Borne. Achter v.l.n.r. An van de Ekster (van de Borne), Gon Janssen, Miet Tuut (Dirkx), Marie Snip (Vosters), Anneke Vosters (Snip) en Liesa van de Borne.

Toen mama overleed was papa koning van de Reuselse *Guld*. Ze werd daarom ook met gilde-eer begraven. Na de begrafenis moest

De trotse papa Jan Horsting poserend als luchtwachtsoldaat in 1939.

onze papa volgens traditie de gildebreeders trakteren op 'n vat bier en peperkoek. In de statuten van de *Guld* staat immers in oud Nederlands een *tonne biers en Cruytkoek*. Thuis hadden we nog altijd een groot huishouden. Minimaal moest er voor acht personen gezorgd worden. Het viel niet mee een geschikte dienstmeid te vinden die deze zware taak op zich kon nemen. Ome Toorte Marte stelde voor een advertentie te plaatsen in de Tilburgse Courant met de tekst erbij 'huwelijk niet uitgesloten.' Laat nu in diezelfde krant, boven die advertentie er een staan met dezelfde strekking van Hillegien Hoffard uit het Groningse Nieuwe Pekela. Het was een kinderloze weduwe geboren op 26 november 1896 die toentertijd in Tilburg verbleef. Papa maakte een afspraak en het klikte meteen. Ze trouwde in 1933 met papa en was een buitengewoon goede moeder voor ons. Alhoewel ons moeder van Reusel totaal niets kende, zelfs 't dialect niet, werd ze toch gekozen als voorzitter van de Boerinnenbond, weet Grada nog.

Varkens fokken

Papa was een heel goede varkensfokker en heeft daar veel prijzen mee behaald. Hij werd benoemd tot inspecteur van het stamboek.

Het betrof het veredeld Duits landvarken en het groot Yorkshire ras. In geheel Brabant moest hij biggen gaan keuren. Voldeden ze aan de eisen en hadden ze de kwaliteiten dan werden ze op zijn gezag opgenomen in het stamboek.

Jaarlijks werden er in mei in Reusel varkensfokdagen gehouden. Deze dagen waren hoogtijdagen voor de varkensfokkers uit de wijde omgeving. Van heinde en ver kwam men erop af. De boeren beschouwden het ook wel als een jaarlijks terugkomende folkloristische feestdag.

Voor zijn werk gebruikte papa een motor waarvoor hij een rijbewijs nodig had. Door *d'n Brouwer* (Kerkhofs) in de Lensheuvel werden toentertijd de rijexamens afgenomen. Toen papa vroeg wanneer hij examen kon komen doen zei *d'n Brouwer* : "*Ik heb oew wel 'ns zien rijden, gij rijdt goed, komt oew rijbewijs mer afhaolen.*" Zo ging dat in die tijd nog, vertelt Grada.

Schooltijd

Met naar school gaan maakten we veel kilometers. De afstand van ons huis naar school was ruim 2,5 kilometer. Die afstand legden we per dag, op de klompen, 4 keer af, samen dus meer dan 10 kilometer. Vooral als

er sneeuw lag viel dat niet mee. Natte voeten krijgen was dan heel gewoon. In de school moesten we van de zuster de klompen in de gang laten staan. Het was geen pretje om met natte sokken in de klas te zitten waarbij het niet warmer was dan 16 tot 18 graden. Toen papa op een keer weer koning van de *Guld* was geworden werd ik door de zuster onthaald met de woorden: "Daar hebben we ons prinsesje." Ik had wel in de grond willen zakken, weet Grada nog.

Hein en Grada Horsting zitten hier achter op de motor van hun oom Gerrit Horsting, omstreeks 1924.

Als oudste meisje moest ik thuis flink aanpakken bij het huishoudelijk werk, maar ook op de boerderij. Dagelijks moest er gewerkt worden zoals melken, de groep uitschieten en *gruun* plukken. Mijn vingers vielen er bijna af als het een beetje gevroren had. Tijdens de oogst moest ik helpen bij het hooien, koren binden en aardappelen rapen. Niet dat ik er slechter van geworden ben, maar af en toe hing het me wel de keel uit. Ons moeder kon heel goed koken. Van haar heb ik koken geleerd en al zeg ik het zelf ik kan het ook heel goed. Aan tafel bij ons thuis werd het bord van papa het eerst opgeschept. Na hem kwam grootvader *Stark*, dan de knecht en daarna waren de kinderen aan de beurt. Van grootvader moesten wij iedere zondag mee naar 't kerkhof. Bij mama's graf of die van de overige overleden familieleden moesten we dan hardop bidden. Wij vonden het gênant als andere kerkhofbezoekers dit hoorden of zagen. Maar grootvader gaf geen krimp. Wel moet gezegd

Hein Horsting klaar om te gaan ploegen hier op het erf van de ouderlijke boerderij omstreeks 1950.

In februari 1945 vernielde een vliegende bom de varkensberenkooi van de familie Horsting. Ook het woonhuis werd zwaar beschadigd.

worden, het was een brave lieve man. In 1934 is hij gestorven.

Oorlogsgeweld

Bij de inval in mei 1940 van de Duitsers kregen we even de familie Imants en Bijsterveldt in huis die gevlucht waren voor het oorlogsgeweld. Ons paard werd door de Duitsers in beslag genomen. Papa zei op z'n Gelders: "Je brengt hem toch wel weerom?" Niemand geloofde het en wat we nadien nooit meer gehoord hadden gebeurde toch. Toen de kanonnen over de Arendonkse vaart naar een volgend front getrokken waren, kwamen diezelfde Duitse soldaten ons paard terugbrengen.

In de bevrijdingsdagen van september 1944 hadden we weer dezelfde families plus nog enkele onderduikers in huis. Toen de Engelsen de Peel bezetten en er in Reusel dorp hard gevochten werd, zijn wij via Postel naar Eersel geëvacueerd. In tegenstelling tot veel boerderijen in de omgeving had onze boerderij minimale schade opgelopen. Slechts één geweerkogel was via 'n raam binnen gekomen. We waren blij, maar juichten te vroeg. In februari 1945, op een zondagavond viel vlak bij onze boerderij een vliegende bom een zogenaamde V-een. De varkensberenkooi werd totaal vernield en het woonhuis en stal zwaar beschadigd. Bij de familie van Hoof aan de brandtoren kregen we onderdak. Die mensen waren erg gastvrij voor ons. Onze Hein is in 1946 met Jo, de oudste dochter getrouwd. Omdat vlak na de

De knappe Grada Horsting omstreeks 1942.

oorlog niet aan leien te komen was, is de boerderij toen met pannen bedekt.

Gaan werken

Op het moment dat ik thuis gemist kon worden werd ik gezinsverzorger in Helmond. Omdat bijna niemand anders in de zogenaamde a-sociale gezinnen wilde werken kwam ik daar terecht. Ik heb er geen spijt van gehad en moet zeggen dat ik daar meer hartelijkheid en dankbaarheid ondervonden en ervaren heb dan in de rijkere burgergezinnen.

Dat vrouwvolk gingen werken in de fabriek was bij de familie Horsting geen gewoonte. Ze hadden liever dat we voor 20 gulden per maand op 'n pastorie of bij gegoede burgers gingen dienen dan tegen een behoorlijk loon in een fabriek gingen werken. Toch heb ik nog een tijd in het confectieatelier van Furda gewerkt. Dat beviel me prima. We mochten ook niet in België komen. Door de pastoor werd dat in die tijd sterk ontraden. De zeden zouden daar veel losser zijn en er zaten socialisten. Misschien is dat wel de reden dat onze Jan, onze Gerrit en ons Mien later met Belgisch volk getrouwd zijn en daar ook zijn gaan wonen. Het was in ieder geval geen belastingvlucht. Maar ja, het bloed kruipt waar het niet gaan kan, lacht Grada.

Naoorlogse tijd

Bij ons thuis in de Peel was het 's avonds meestal heel gezellig. De vrienden van onze Hein, Jan en Gerrit lagen geregeld over de vloer, *Klaos van Driekes Péérke* (van de Borne), *Toontje de Vos* (Wouters), *Frans van 't Zwart Jantje* (Jansen), *Toontje van den Dikke* (van de Voort), *Jan Spek* (van Limpt) en noem maar op zorgden regelmatig voor gezelligheid in huis. Ook de diverse vrijers van ons vrouwvolk mengden zich in het gezelschap. Er werd muziek gemaakt, gezongen, gekaart maar vooral werd er gebuurt. Koffie, in de oorlog was het surrogaat, was er ook altijd. Dikwijls schudde ons moeder ook nog 'n mandje appels of ander fruit op tafel. Dat fruit kwam uit onze mooie boomgaard die bij onze boerderij aan de overkant van het karspoor lag.

Jos van Bonnekes Klaos

In die tijd had ik al enkele vrijers gehad maar niet de ware. Ondertussen was ons Anny getrouwd met *Harrie van 't Zwart Jantje*, ons Griet met *Jaon van Triene* (Jansen) en ons Sjaan met Leo Bockting. Zij waren allen jonger dan ik.

Harrie van 't Zwart Jantje deed me geregeld de groeten van *Jos van Bonnekes Klaos* (Daniëls). Met *Jan Schel* (Schellens), *Harrie van Bonnekes Mieke* (Coppens), Fred Gevers

en *Jan van Louwkes* (Goudsmits) vormden ze de leiding van de 'Jonge Wacht'. Aanvankelijk zag ik het niet zitten met *unne Bon* die bij de post werkte en schoenmaker was. Op een zondag stond hij me na de mis op te wachten, nam me bij de arm en zei kort en bondig: "*Ik gaoi mee ouw mee.*" Zo begon 't en ik moet zeggen, ik heb er *nu goeien mins* aan gehad. Jos was de 8ste in de rij van 13 kinderen van *Bonnekes Klaos*.

In mei 1952 trouwden we en gingen wonen in de Lensheuvel in de vroegere sigarenfabriek van mijn schoonvader *Bonnekes Klaos*. Naast ons woonde de familie van der Palen waar we heel goede burens aan hadden. Zoals gezegd onze Jos was schoenmaker en brievenbesteller bij de post. Hij werkte lang en hard, dat moet gezegd worden, maar rijk werden wij er niet van. Bij grote gezinnen liet hij wel eens zijn verdiend geld zitten. "*Dé zén érm minse,*" zei hij dan. Dat deed hij ook met z'n hobby. Hij was een zeer verdienstelijk amateur kunstschilder. Met dokter Zijlmans en Bert van Keulen volgde hij kunstschilderlessen bij Peter Dillen te Veldhoven. Wel 200 schilderijen heeft onze Jos gemaakt. Hij gaf ze bijna allemaal weg, als regel tegen kostprijs. Zelf heb ik er nog maar 2 of 3 van overgehouden. Ook was onze Jos nog bode, een soort ceremoniemeester, bij de *Guld*. Deze functie deed hij in stijl.

Burgemeestersschoenen

Op een keer moest onze Jos zich haasten voor de negen-uren mis. Beneden kwam hij

De naoorlogse boerderij van de familie Horsting in de Peel, gebouwd naar Gelders model met de deur in de voorgevel.

Het gelukkige paar Jos van Bonnekes Klaos en Grada Horsting op hun trouwdag in mei 1952.

Het gezin van Jos van Bonnekes Klaos en Grada Horsting omstreeks 1958. Hun kinderen zijn v.l.n.r. Sjors, Fons, Jan en Niek.

Jan Horsting en zijn kleinzoon Grard Horsting omstreeks 1965. Hij was zeer bedreven in het vlechten van manden in allerlei soorten en afmetingen.

er achter dat hij boven z'n schoenen had laten staan. Haastig zocht hij een passend paar uit de schoenen die hij gerepareerd had. Laat dit nu de schoenen zijn van oud-burgemeester Willekens. Erger nog, tijdens de mis kwam de burgemeester hoogst persoonlijk z'n goeie schoenen ophalen om er zelf mee naar de hoogmis te gaan. Ik wist me geen raad en zei tegen hem: "Ze zén klaar, mér ik weet ze nie ston." Hierop zei Willekens: "Ik ken ze zelf wel!". Ik presenteerde hem gauw 'n tas koffie om tijd te winnen en gelukkig kwam toen onze Jos binnen. *Mee ne rooie kop* en op z'n

sokken gaf hij de burgemeester z'n paar voorverwarmde schoenen mee naar huis. Toen heb ik tegen hem flink gemopperd *dé begrépte* wel, vertelt Grada.

Tegenslagen

We kregen vier kinderen, allemaal jongens. Onze Jos kreeg op een gegeven moment een baan op de postafdeling van het hoofdkantoor van de Rabobank te Eindhoven. Vanwege die baan verhuisden we naar Gestel. We woonden toen in een nieuwbouwwijk in de buurt van het afwateringskanaal. Vanuit Reusel gezien rechts van dat groot hoekig roestig ijzeren kunstwerk. Onze Jos laptte ook in Gestel schoenen voor een schoenmaker daar. Onze zoon Fons, de jongste van het stel, heeft in Gestel richting Waalre een ernstig ongeluk gekregen door een val in een kuil. Het heeft heel lang geduurd voor hij daarvan hersteld was.

Alhoewel we in Eindhoven zeer goede vrienden hadden, kreeg ik toch weer heimwee naar Reusel. Onze Hein die de boerderij overgenomen had deed deze over aan de ruilverkaveling. Hij werd contactbeambte bij de veiling en ging in de Lokbossen wonen. Papa en ons moeder gingen in dezelfde blok naast hem wonen. Papa stierf in mei 1969 op 84-jarige leeftijd. Ons moeder overleed in de kerk bij het begin van de avondmis op 29 januari 1972. Ze is 75 jaar geworden. In het

De vier zonen van Grada Horsting en Jos van Bonnekes Klaos, omstreeks 1963. V.l.n.r. Niek, Fons, Sjors en Jan.

huis van mijn ouders in de Lokbossen zijn wij toen gaan wonen. Later hebben we dat huis gekocht.

Mijn leven liep niet altijd op rolletjes. Onze derde zoon Sjors werd met zijn brommer toen hij uit Bladel kwam ter hoogte van de villa van dokter Snieders aangereden. Hij was zeer ernstig gewond. Met zwaar hersenletsel werd hij overgebracht naar het St. Elisabeth-ziekenhuis in Tilburg. Lange tijd vreesden we voor z'n leven. Toen het stervensgevaar geweken was hadden we nog lange tijd het vermoeden dat het geestelijk nooit meer goed zou komen. Wonder boven wonder is het uiteindelijk toch goed gekomen. Laat nou het toeval zijn dat op dezelfde plaats onze Jos op 1 februari 1997 dodelijk verongelukte. Hij werd 75 jaar. Op dat moment woonden we in een bejaardenwoning in 't Busseltje. Nooit zal ik de politieman vergeten die aan de deur kwam met de droeve tijding. Ik vroeg: "Is er iets met de kinderen?" "Nee," zei hij, "Met uw man, hij is dood." Ik riep: "Dat kan toch niet, hij ging net even wat broodjes halen!" Daar heb ik een heel harde klap van gekregen. Gelukkig had ik veel steun van mijn kinderen. Ze maken het allemaal goed. Ook heb ik zes kleinkinderen waar ik heel trots op ben. Zelf ben ik vanuit 't Busseltje verhuisd naar een aanleunwoning op het Mariahof. Ik kon

ruilen met Gerrit Buytels en z'n vrouw, die liever in het Busseltje woonden. Het is op het Mariahof goed wonen. Het eten krijg ik van 'tafeltje dekje' en ik hoef het alleen maar op te warmen in de magnetron. Er zijn er die zeggen dat het eten niet te pruimen is maar ik vind dat het goed is en ik

Schoenmaker Jos van Bonnekes Klaos omstreeks 1985.

Grada Horsting en Jos van Bonnekes Klaos maken plezier met hun kleinkinderen Joeri, Tim, Karel en Wieteke.

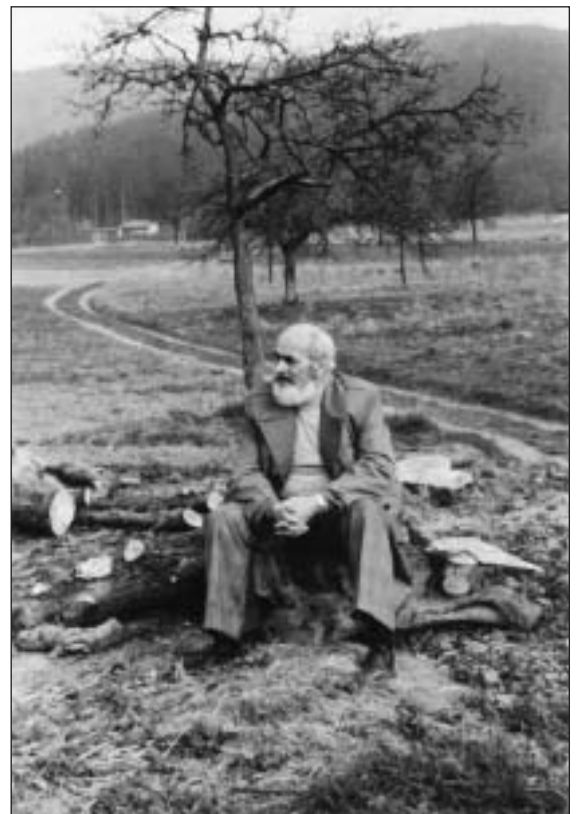

kan het weten want ik heb zelf van *jongsaf* moeten koken, dikwijls zelfs op bruiloften en partijen en op mijn koken is altijd gestuit.

Slot

Grada is opgegroeid in de Reuselse Peel een plek waar ze *d'n aord* had. Ze vertelt dat de geborgenheid die ze in dit Reuselse gehucht ondervond altijd heel belangrijk voor haar is geweest. Als ze elders verbleef verlangde ze altijd weer naar haar vertrouwde Peel. De Gelderse invloed op haar opvoeding is nog steeds te merken. Als ze het over haar ouders heeft spreekt ze gedecideerd over papa en mama wat voor volwassenen in Reusel ongebruikelijk is. Pas als het gaat over haar stiefmoeder verandert het en wordt het in onvervalst Reusels 'ons moeder'. Ondanks dat ze veel heeft meegemaakt zoals de ernstige ongelukken van 2 van haar zoons en het dodelijk ongeluk van haar man Jos blijft ze het leven van de zonnige kant bekijken en is ze content zoals het nu gaat. Daarom stellen we met recht vast dat Grada Daniëls-Horsting van de Gelderse Jan Horsting en Nel van Jan Nollekes Jan uit de

Reuselse Peel **een echte Reuselse** genoemd mag worden.

Jos van Bonnekes Klaos rustend en genietend tijdens een reisje in Duitsland, omstreeks 1980.